P9_TA(2019)0032

Višegodišnji financijski okvir za razdoblje od 2021. do 2027. i vlastita sredstva: vrijeme je da se odgovori na očekivanja građana

Rezolucija Europskog parlamenta od 10. listopada 2019. o višegodišnjem financijskom okviru 2021. – 2027. i vlastitim sredstvima: vrijeme je da se ispune očekivanja građana (2019/2833(RSP))

(2021/C 202/07)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir članke 310., 311., 312. i 323. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU),

— uzimajući u obzir prijedloge Komisije od 2. svibnja 2018. o višegodišnjem financijskom okviru (VFO) za razdoblje 2021. – 2027. i o sustavu vlastitih sredstava Europske unije,

— uzimajući u obzir svoje rezolucije od 14. ožujka 2018. o sljedećem VFO-u: priprema stajališta Parlamenta o VFO-u za razdoblje nakon 2020. ([1]) i o reformi sustava vlastitih sredstava Europske unije ([2]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 30. svibnja 2018. o višegodišnjem financijskom okviru za razdoblje 2021. – 2027. i vlastitim sredstvima ([3]),

— uzimajući u obzir svoje Privremeno izvješće od 14. studenog 2018. o višegodišnjem financijskom okviru za razdoblje 2021. – 2027. – stajalište Parlamenta u cilju postizanja dogovora ([4]),

— uzimajući u obzir izjave Komisije i Vijeća od 10. listopada 2019. o višegodišnjem financijskom okviru 2021. – 2027. i vlastitim sredstvima: vrijeme je da se ispune očekivanja građana,

— uzimajući u obzir članak 132. stavak 2. Poslovnika,

1. izjavljuje da je vrijeme za ispunjavanje očekivanja građana EU-a i ispunjavanje političkih obveza i ambicija EU-a s potrebnim financijskim sredstvima; odlučan je u namjeri da osigura snažan i vjerodostojan VFO kojim će se EU-u omogućiti da na djelotvoran način odgovori na važne izazove i ostvari svoje političke ciljeve tijekom sljedećeg sedmogodišnjeg razdoblja; smatra da su europski izbori 2019. dali novu legitimnost položaju i ulozi Parlamenta u tom procesu; izjavljuje da je spreman odbiti svako stajalište Vijeća koje ne poštuje ovlasti Parlamenta ili ne uzima u obzir njegova stajališta;

2. donosi ovu rezoluciju kako bi potvrdio i ažurirao svoj pregovarački mandat u vezi s rashodovnom i prihodovnom stranom sljedećeg VFO-a; zahtijeva pokretanje pregovora s Vijećem bez daljnjeg odlaganja u cilju pravovremenog postizanja čvrstog sporazuma i naglašava da je Parlament spreman to učiniti od studenog 2018.; traži od Komisije da predloži plan za nepredvidive situacije u pogledu VFO-a kao sigurnosnu mrežu namijenjenu zaštiti korisnika programa financiranja EU-a, čime bi se, u slučaju da se oko sljedećeg VFO-a na vrijeme ne postigne dogovor, omogućilo produljenje trenutačnog VFO-a;

Potvrda čvrstog stajališta Parlamenta

3. potvrđuje svoj pregovarački mandat kako je utvrđen u privremenom izvješću o VFO-u od 14. studenog 2018. o iznosima iz VFO-a (razvrstanima po programu, naslovu i na globalnoj razini), vlastitim sredstvima EU-a, odredbama o fleksibilnosti, reviziji u sredini razdoblja i horizontalnim načelima, kao što su uključivanje ciljeva održivog razvoja UN-a, klimatska politika i rodna ravnopravnost u svim politikama i inicijativama u sljedećem VFO-u, kao i posebne izmjene predložene Uredbe o VFO-u i Međuinstitucionalnog sporazuma;

([1]) SL C 162, 10.5.2019., str. 51.
([2]) SL C 162, 10.5.2019., str. 71.
([3]) Usvojeni tekstovi, P8_TA(2018)0226.
([4]) Usvojeni tekstovi, P8_TA(2018)0449.

četvrtak, 10. listopada 2019.

4. ponavlja da bi sljedeći VFO trebao iznositi 1 324,1 milijardu EUR u cijenama iz 2018., što predstavlja 1,3 % bruto nacionalnog dohotka (BND) EU-27; naglašava da je taj ukupan iznos rezultat procjene „odozdo prema gore" potrebne razine financiranja za svaki program i politiku EU-a; u tom kontekstu podsjeća na namjeru Parlamenta da ojača vodeće programe (npr. u području mladih, istraživanja i inovacija, okoliša i klimatske tranzicije, infrastrukture, malih i srednjih poduzeća, digitalizacije i socijalnih prava), da zadrži financiranje postojećih politika EU-a u realnim vrijednostima (posebno u području kohezije, poljoprivrede i ribarstva) te da osigura financijska sredstva za dodatne zadaće (npr. u području migracija, vanjskog djelovanja i obrane); čvrsto vjeruje da se europska dodana vrijednost temelji na udruživanju resursa na razini EU-a radi učinkovitosti, solidarnosti i globalnog učinka; u tom kontekstu naglašava potrebu za jačanjem usmjerenosti buduće potrošnje na rezultate;

5. naglašava da Parlament neće dati svoju suglasnost za VFO bez dogovora o reformi sustava vlastitih sredstava EU-a, uključujući uvođenje košarice novih vlastitih sredstava koja su bolje usklađena s glavnim prioritetima politike EU-a i potiču njihov napredak; podsjeća da je svrha uvođenja novih vlastitih sredstava ne samo ublažiti prevlast doprinosa na temelju BND-a, već i zajamčiti odgovarajuću razinu financiranja potrošnje EU-a u sljedećem VFO-u; ponovno potvrđuje svoje stajalište, kako je navedeno u privremenom izvješću o VFO-u, u vezi s popisom potencijalnih kandidata za nova vlastita sredstva (zajednička konsolidirana osnovica poreza na dobit, oporezivanje digitalnih usluga, porez na financijske transakcije, dohodak od sustava trgovanja emisijama, doprinos za plastiku i mehanizam za graničnu prilagodbu emisija ugljika), ukidanje svih rabata i ispravaka, pojednostavnjenje vlastitih sredstava koja se temelje na PDV-u, smanjenje nacionalnih troškova ubiranja po carinskim pristojbama i uključivanje drugih prihoda u obliku novčanih kazni i naknada u proračun EU-a;

6. ponovno potvrđuje da je potrebno uspostaviti novi mehanizam za zaštitu proračuna EU-a u slučajevima nepoštovanja vladavine prava ili sustavne prijetnje vrijednostima iz članka 2. Ugovora o Europskoj uniji (UEU) i ako to utječe ili bi moglo utjecati na načela dobrog financijskog upravljanja ili zaštitu financijskih interesa Unije; naglašava da takve mjere ne smiju utjecati na obvezu tijela javne vlasti ili država članica da isplate sredstva krajnjim korisnicima ili primateljima;

Odgovor na nove inicijative nakon europskih izbora

7. pozdravlja političke obveze u vezi s dodatnim inicijativama koje je novoizabrana predsjednica Komisije poduzela nakon njezina odobrenja u srpnju 2019. i očekuje da će njihov učinak na proračun biti razjašnjen bez odlaganja; naglašava činjenicu da bi sve nove inicijative, od kojih su neke već bile uglavnom predviđene u privremenom izvješću Parlamenta, trebale biti izračunate na temelju izvornih prijedloga Komisije za sljedeće razdoblje, što bi dovelo do viših gornjih granica VFO-a nego što je prvotno predloženo; stoga očekuje od Komisije da formalno djeluje u skladu s utjecajem tih inicijativa na proračun u svom početnom prijedlogu VFO-a i da uz Parlament brani potrebnu razinu financiranja u okviru predstojećih pregovora o VFO-u s Vijećem;

8. poziva novu Komisiju da odmah podnese zakonodavne prijedloge za uspostavu novih instrumenata koje bi trebala odmah podnijeti nova Komisija kako bi se njihovo financiranje uključilo u sporazum o sljedećem VFO-u; očekuje da će se sve nove inicijative predložene nakon donošenja VFO-a za razdoblje 2021. – 2027. financirati novim odobrenim sredstvima;

9. pozdravlja, na prihodovnoj strani, obveze novoizabrane predsjednice da ponovno pokrene ili proširi niz inicijativa koje bi trebale biti dio budućeg skupa novih vlastitih sredstava; posebno poziva države članice da iskoriste mogućnost uvođenja mehanizma za graničnu prilagodbu emisija ugljika, što bi bio pravedan način na koji bi se odgovorilo na zahtjeve javnosti za odlučnim vodstvom u borbi protiv klimatskih promjena, osiguravajući pritom jednake uvjete u međunarodnoj trgovini;

Veliki iskorak prema klimatskoj tranziciji

10. ponovno potvrđuje svoju nedvosmislenu potporu načelu uključivanja klimatskih pitanja u sve politike; poziva Komisiju da se pobrine za to da sljedeći VFO u potpunosti bude u skladu s Pariškim sporazumom i naglašava hitnu potrebu za daljnjim velikim napretkom u političkim i financijskim naporima kako bi se postigli njegovi ciljevi, kao i pravedan prijelaz na ugljično neutralno gospodarstvo temeljen na najvišim kriterijima socijalne pravde tako da nitko nigdje ne bude zapostavljen; sa zanimanjem očekuje konkretan prijedlog o europskom zelenom dogovoru, kako je navedeno u političkim smjernicama nove predsjednice Komisije; očekuje da će proračunska sredstva tijekom sljedećeg financijskog programiranja biti razmjerna toj ambiciji, naglašavajući pritom da bi smanjenje VFO-a očito predstavljalo korak unatrag;

11. naglašava činjenicu da zajednička klimatska politika na razini EU-a donosi znatnu dodanu vrijednost te bi stoga trebala biti u središtu modernizacije proračuna EU-a i njegovih programa potrošnje; stoga naglašava da uključivanje klime i biološke raznolikosti u sljedeći VFO mora nadilaziti razine ciljanih udjela potrošnje kako su utvrđeni u njegovu privremenom izvješću, ali također u pogledu uključivanja klimatske i socijalne dimenzije u donošenje odluka u okviru svih velikih programa i tijekom cijelog ciklusa politika; u tom kontekstu zahtijeva veću transparentnost, strožu i sveobuhvatniju metodologiju, uključujući reformirane pokazatelje uspješnosti za definiranje i praćenje rashoda povezanih s klimom i bioraznolikošću, sprečavanje pružanja financijske potpore štetnim mjerama i praćenje dugoročnog učinka klimatskog djelovanja na ublažavanje klimatskih promjena i prilagodbu njima; poziva na to da se Parlament uključi u osmišljavanje takve metodologije;

Hitno pokretanje međuinstitucijskih pregovora

12. podsjeća da se u članku 312. stavku 5. UFEU-a predviđa da tijekom cijelog postupka usvajanja VFO-a tri institucije EU-a „poduzimaju sve mjere potrebne kako bi se olakšalo njegovo donošenje”; naglašava činjenicu da je Parlament već gotovo godinu dana spreman na pregovore o svim aspektima VFO-a i paketa vlastitih sredstava, dok Vijeće dosad nije sudjelovalo u važnim pregovorima osim putem kratkih i formalnih informativnih sastanaka i izvješćivanja na marginama Vijeća za opće poslove; smatra da se takvi minimalni kontakti ne mogu smatrati zadovoljavajućom međuinstitucijskom suradnjom te da nisu u skladu s onim što se Ugovorom izričito zahtijeva;

13. stoga traži hitno jačanje međuinstitucijskih pregovora o VFO-u i vlastitim sredstvima kako bi se utro put za istinske pregovore i poziva Vijeće da bez odgode donese pregovarački mandat; smatra da bi, u interesu osiguravanja suglasnosti Parlamenta, Vijeće već sada trebalo uzeti u obzir stajališta Parlamenta pri odlučivanju o vlastitom stajalištu; u tu svrhu očekuje od predsjedništva Vijeća i Komisije da jasno priopćavaju i objašnjavaju stavove Parlamenta Vijeću za opće poslove te traži prisutnost pregovaračkog tima Parlamenta na svim neformalnim sastancima Vijeća na kojima je riječ o VFO-u; ističe da je potrebno nastaviti s posebnim trilateralnim sastancima kako bi se produbila rasprava o raznim aspektima prijedloga o VFO-u i vlastitim sredstvima, kojom bi se trebali dopuniti postojeći informativni sastanci i izvješćivanja Vijeća za opće poslove; nadalje, očekuje sazivanje sastanaka na visokoj razini između predsjednika institucija u skladu s člankom 324. UFEU-a;

Zaštita ovlasti Parlamenta

14. prima na znanje metodologiju Vijeća za pripremu pregovaračkih okvira za VFO; ističe, međutim, da je to također pokušaj da se Europskom vijeću dodijeli dominantna uloga u donošenju neopozivih odluka o nekim aspektima sljedećeg VFO-a, kao što je bio slučaj u postupku donošenja trenutačnog VFO-a; naglašava da Parlament neće samo potvrditi gotov čin pred koji ga dovede Europske vijeće te da je spreman uskratiti svoj pristanak sve dok se ne postigne zadovoljavajući dogovor;

15. naglašava da ti pregovarački okviri ne uključuju samo elemente Uredbe o VFO-u za koje Parlament treba dati svoju suglasnost, već i znatan broj zakonodavnih odredbi povezanih sa sektorskim politikama EU-a o kojima se odlučuje u okviru redovnog zakonodavnog postupka; stoga smatra da ti pregovarački okviri ne odražavaju ništa više od unutarnjeg postupka Vijeća koji ni na koji način ne smije spriječiti Parlament u vođenju pravih pregovora o svim elementima paketa o VFO-u i sektorskog zakonodavstva; stoga apelira na Vijeće da otvori pregovore s Parlamentom o svim aspektima sektorskog zakonodavstva kojim se uspostavljaju novi programi EU-a, kao i prijedlog o vladavini prava;

16. podsjeća da su zaključci Europskog vijeća politički po naravi i da se člankom 15. stavkom 1. UEU-a Europskom vijeću zabranjuje izvršavanje zakonodavnih funkcija; stoga poziva Europsko vijeće da se suzdrži od usvajanja detaljnih i navodno obvezujućih zaključaka na temelju pregovaračkog okvira VFO-a jer bi to značilo izravno upletanje u zakonodavni okvir; računa na Komisiju, kao poštenog posrednika i čuvara Ugovorâ, da pruži potporu Parlamentu u izvršavanju njegovih zakonodavnih ovlasti u okviru postupka suglasnosti, kao i redovnog zakonodavnog postupka;

Sigurnosna mreža za zaštitu korisnika programa EU-a: uspostava plana za nepredvidive situacije u okviru VFO-a

17. žali zbog toga što je Europsko vijeće već nekoliko puta produljilo vremenski okvir za donošenje političke odluke; izražava bojazan da bi, ako Vijeće i Europsko vijeće nastave s kašnjenjem, bez uključivanja Parlamenta, mogao nastati jasan rizik da se takvi složeni pregovori neće uspješno dovršiti do kraja trenutačnog VFO-a; podsjeća na ozbiljne nedostatke u pokretanju programa EU-a koji su proizašli iz kasnog donošenja tekućeg VFO-a, kao što se već događalo;

18. podsjeća da, u slučaju da novi VFO ne bude usvojen na vrijeme, članak 312. stavak 4. UFEU-a predviđa sigurnosnu mrežu u obliku privremenog proširenja gornjih granica i drugih odredbi prošle godine sadašnjeg okvira; zabrinut je, međutim, da bi takvu sigurnosnu mrežu mogao ugroziti ne samo nedostatak pripravnosti na operativnoj razini, nego i rokovi nekih trenutačnih programa EU-a; upozorava, u tom kontekstu, na gašenje programa EU-a i izražava svoju odlučnost da ne prihvati loš sporazum zbog vremenskog pritiska;

19. stoga apelira na Komisiju da odmah započne s izradom plana za nepredvidive situacije u okviru VFO-a kako bi se zaštitili korisnici i osigurao kontinuitet financiranja u slučaju da je potrebno produžiti trenutačni VFO; poziva da se takav plan službeno predstavi početkom 2020. kako bi ga Vijeće i Parlament brzo usvojili; traži da taj plan uključuje horizontalni zakonodavni prijedlog o ukidanju rokova utvrđenih u relevantnim programima, čime bi se osiguralo dosljednost s člankom 312. stavkom 4. UFEU-a te konkretne operativne odredbe, posebno za nastavak politika u okviru podijeljenog upravljanja;

o

o o

20. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Europskom vijeću i Komisiji.